

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Гордієнко Є. С., Гордієнко А. О., Сидоренко І. М.

Україна, Донецьк, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського

В статті проаналізовано існуючий механізм державної підтримки малого бізнесу в Україні та пропонуються шляхи його удосконалення.

Держава постійно шукає нові форми організації виробництва, шляхи підвищення розвитку економіки і зменшення податкового навантаження, що лягає на плечі підприємств. На сучасному етапі розвитку економіки України великі підприємства переживають кризу і розвиток економіки багато в чому залежить від діяльності малих підприємств всіх форм власності. Адже позитиви розвитку малого бізнесу загальновідомі: зменшення безробіття, розвиток конкуренції, сприяння економічному зростанню [3]. В умовах ринкової трансформації дієва державна підтримка малого підприємництва є об'єктивною умовою його розвитку. Поглиблення ринкових трансформацій неможливе без динамічного розвитку малого підприємництва, що вимагає впровадження такої системи його державної підтримки, яка б забезпечувала створення сприятливого середовища для розвитку цього сектора економіки.

Вагомий внесок у дослідження та аналіз державної підтримки підприємств малого бізнесу зробили Бодров В., Загорський В.С., Кужель Ю.О., Кондратюк Т.В., Литвин В.В., Поддєрьогін А.М. та інші. Проте на деякі питання щодо державної підтримки розвитку малого підприємництва в Україні ще не знайдено відповіді. Актуальною на сьогоднішній день залишається розробка й обґрунтування цілісної загально визначеної концепції формування й ефективного функціонування системи малого бізнесу в Україні.

Метою роботи є аналіз існуючого механізму державної підтримки розвитку малого бізнесу в Україні, виявлення недоліків та висунення пропозицій щодо його вдосконалення.

Сьогодні в Україні залишаються невирішеними чимало проблем розвитку малого підприємництва та існує необхідність в активізації ролі держави щодо прискореного формування сектору малих бізнесових структур. Тому пропонуємо використовувати універсальні методи державного регулювання та стимулювання розвитку малого підприємництва (рис 1).

Зниження податкового навантаження на суб'єктів малого бізнесу можливе за рахунок зниження сумарних нарахувань на фонд заробітної плати, введення занижених ставок оподаткування прибутку, звільнення суб'єктів малого бізнесу від сплати податку на прибуток протягом перших років існування.

Вирішення наступної проблеми, а саме нестача фінансових ресурсів для розвитку малих підприємств, можливе за рахунок впровадження ефективних механізмів залучення додаткових джерел фінансування [3].

Збільшенню обсягів кредитування комерційними банками суб'єктів малого підприємництва буде сприяти поширене їх страхування від різноманітних видів ризиків і, насамперед, неплатоспроможності. Однак страхувати суб'єктів малого бізнесу не вигідно, бо існує велика вірогідність їх банкрутства. Тому доцільно створення спеціалізованих страхових компаній, орієнтованих на захист малого бізнесу.

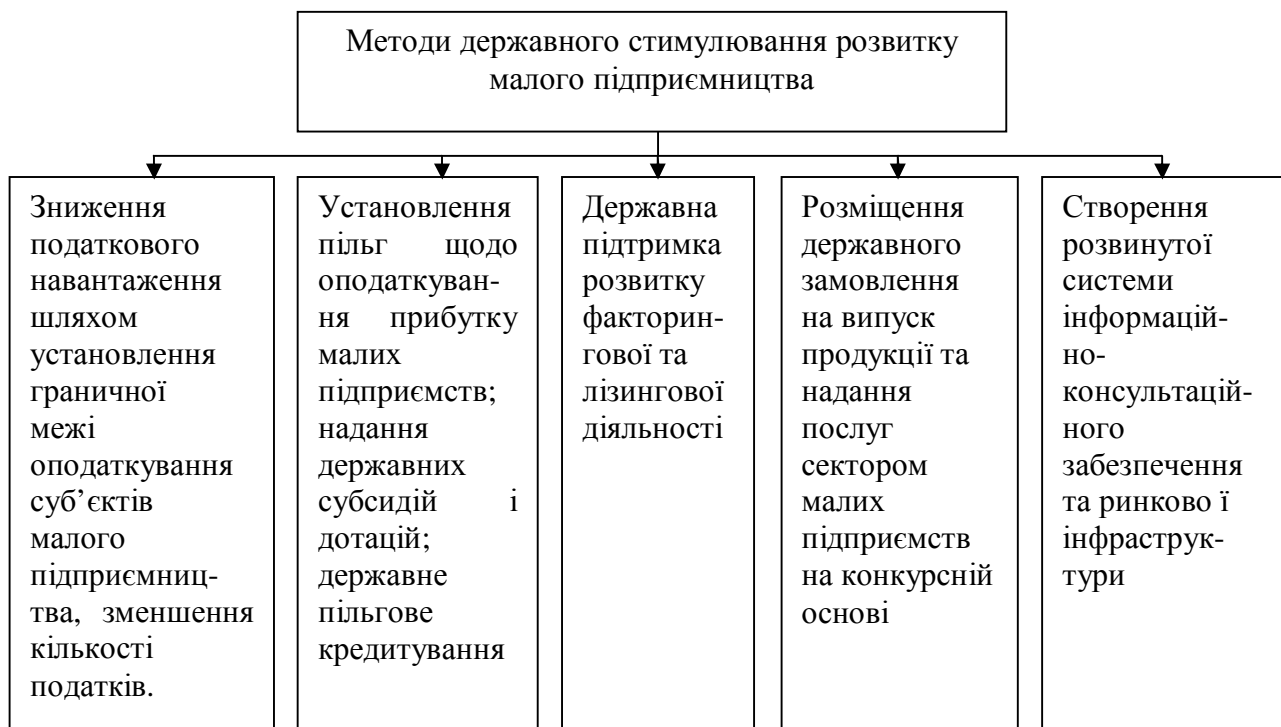

Рис. 1 Методи державного стимулювання розвитку малого підприємництва

Однією з найефективніших форм державної підтримки малого бізнесу є лізинг. Фінансовий лізинг передбачає надання малим підприємствам обладнання, а не грошей на їх придбання, що гарантує використання грошей у повному обсязі за призначенням. Широке застосування лізингу на малих підприємствах дозволить знизити ризик утрати наданих фінансових коштів. Крім того, розповсюдження лізингу дає малим підприємствам реальні шанси реалізувати перспективний план свого розвитку [1].

Також важливим елементом система державної підтримки малого бізнесу є інформаційно-консультаційне обслуговування, в рамках якого повинна надаватися допомога з проблем формування та функціонування малих підприємств. У розвинутих країнах світу держава активно створює інформаційно-консультаційні центри, які поєднують урядові структури, підприємницькі асоціації, торговельні палати, банківські установи. Не треба доводити необхідність створення таких центрів в Україні.

Але в Україні, на наш погляд, існують фактори, що стримують розвиток малого підприємництва, до яких належать:

1. Надмірний розвиток корупції та бюрократизму;
2. Високий рівень оподаткування, що ставить під сумнів прибутковість діяльності малих підприємств, підвищує вірогідність банкрутства;
3. Відсутність ефективних механізмів кредитування та страхування суб'єктів малого бізнесу, незахищеність банківських установ від різноманітних видів ризику, пов'язаних із кредитуванням малих підприємств;
4. Недоступність бізнес-освіти для персоналу малих підприємств, відсутність соціальних гарантій;
5. Політична та економічна нестабільність, а також суперечливість та ускладненість законодавства [2].

Таким чином створення нових малих підприємств залежить від різноманітних обмежень з боку органів влади. На наш погляд, для створення сприятливого підприємницького середовища найбільш ефективно впровадження наступних заходів:

- істотне спрощення правил та процедур створення нових підприємств;
- усунення суперечності у законодавчій базі, забезпечення її прозорості та стабільності;
- контроль з боку громадських організації за діяльністю урядовців;
- створення ефективної системи зворотного зв'язку з метою інформування громадськості, відповідних структур про корупційні вчинки урядовців.

Таким чином можна зробити висновки, що державна підтримка малого бізнесу є складовою державної політики, яка повинна не тільки створювати сприятливі умови для розширення сектору дрібних підприємств, а й безпосередньо підтримувати їх. У цьому зв'язку пріоритетними напрямками вдосконалення механізму державної підтримки малого бізнесу мають бути:

- 1). удосконалення законодавчої та нормативної бази, що регламентує діяльність малого підприємництва;
- 2). зміцнення фінансово-кредитного забезпечення розвитку малого підприємництва;

- 3). запровадження системи організаційно-освітніх заходів, спрямованих на підвищення знань, професійних навичок, фахового рівня у питаннях ведення бізнесу;
- 4). формування системи інформаційно-консультаційного обслуговування;
- 5). сприяння розвитку лізингових компаній.

Перелік посилань

1. *Галиця І. Державне регулювання в умовах ринкових відносин. // Економіка України. – 2002. - №6. – С. 52 – 53.*
2. *Копченко І. М. Актуальні проблеми державної підтримки малого підприємництва України на сучасному етапі. // Формування ринкових відносин в Україні . – 2004. - №4 (35). – С. 115 – 119.*
3. *Литвин В. В. Механізм державної підтримки розвитку малого підприємництва в Україні. // Вісник Донецького державного університету економіки і торгівлі. – 2005. - № 5. – С. 36 – 43.*